

Mednarodna refleksija o solidarnosti

Shalom

Človekove pravice

Šolske sestre de Notre Dame
december 2010

Uvod

Človekove pravice niso neka okorela ustanova, ampak se razvijajo in spreminjajo. To more ponazoriti podoba brezkončnega potovanja z avtobusom. Prva pomembna avtobusna postaja je leto 1948 – sprejetje in razglasitev Splošne deklaracije človekovih pravic. Je pa še več takih postaj. Novi potniki vstopajo na avtobus. V avtobusu se začne dialog. Nekaj potnikov morda izstopi. Še več takih postaj je in novih deklaracij, vsaka pa odraža globlji premislek in širši dialog. Na tem potovanju spoznavamo nove probleme, ki spravljajo v nevarnost pravico vsakogar do življenja in bi zato morali dobiti vstop v katalog človekovih pravic.

Klic k molitvi

Kot članice mednarodne kongregacije smo poklicane, da za skupno dobro tvegamo vse, kar imamo. Poklicane smo k solidarnosti, posebej z ubogimi in izrinjenimi na rob v naši družbi (*Klic k solidarnosti*). Bodimo pozorne nanje, obenem pa odprimo svoje srcu Bogu, ki nas podpira in spremlja na naši poti k bolj pravičnemu svetu, v katerem vsakdo najde svoje mesto in more živeti.

Izkušnje

“Prvi generaciji” človekovih pravic – **državljskim pravicam** – so sledile kot druga generacija **socialne pravice**, kot participativne pravice (*pravice sodelovanja pri odločanju*). Te pravice so bile zapisane v »Mednarodnem paktu o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah«, ki so ga Združeni narodi privzeli leta 1966 in je stopil v veljavo leta 1967. Najmlajše zahteve za “tretjo generacijo” človekovih pravic vključujejo **pravice do razvoja** – to je pravice ljudstev in narodov do razvoja, miru in njihovega naravnega okolja.

Že z ozirom na univerzalno (občečloveško) obvezujočo naravo **pojma** človekovih pravic je nastala problematika, ki jo je treba resno jemati zaradi kulturne različnosti narodov. Ta postane še toliko večja, kadar je vključeno uresničevanje in izvršitev kolektivnih pravic (pravic ljudstev), ki so zahteva v tretji generaciji; kajti te pravice so brez izjeme izraz kolektivnih pogojenosti in zahtevajo politično dejanje, v katero je vključeno, da se lahko izjalovi.

Ko ideologija ekonomije temelji na svobodnem, globalnem tržišču, ga v mnogih deželah ne vodijo socialne vrednote in ustanove, in je vnaprej načrtovano tako, da »revne« dežele v konkurenci z gospodarsko močnejšimi podležejo, revni ljudje ostajajo tako še revnejši, bogati pa še bogatejši.

Mnoga velika, multinacionalna podjetja skrivoma ali odprto propagirajo pohlepne, sebične ukrepe, ki nič več ne priznavajo skupno dobro. To se posebej nanaša na zastopnike investicijskih bank in mejnih skladov, ki se ne sramujejo staviti na propad posameznikov ali celotnih držav; ki opravičujejo sebe s tem, da govorijo, da programirani računalniki določajo dvig in padec na borzah; in ki povzročajo nepotrebno druginjo življenjskih sredstev s tem, da stavijo na poljedelske letine.

Premišljevanje

»Poleg poštene medgeneracijske solidarnosti je treba poudariti tudi nujno moralno potrebo po *znotraj-generacijski solidarnosti*, zlasti v odnosih med deželami v razvoju in industrijsko visoko razvitimi državami: 'Mednarodna skupnost ima neodložljivo nalogo poiskati institucionalna pota za urejeno izkoriščanje neobnovljivih virov tudi ob sodelovanju revnih držav, in sicer tako, da bi z njimi skupaj načrtovali prihodnost'« (Benedikt XVI., Svetovni dan miru, januar 2010, #8).

Nove priložnosti za delovanje, ki izhajajo iz pravih odnosov, zahtevajo, da gledamo preko svoje narodne ali kulturne identitete in živimo našo mednarodnost kot drugačna, a združena kongregacija (Mary Maher).

Dejanje

Kaj moremo narediti, da bodo uresničene človekove pravice tretje generacije? To je, da bomo pomagali doseči narodom razvoj, mir, hrani, zdravo okolje, lasten jezik, kot tudi pravično delitev naravnih in kulturnih virov?

Odgovor Šolskih sester de Notre Dame je na dlani: prepričane smo, da moremo spreminjati svet in njegove ljudi preko vzgoje. V mnogih deželah tako imenovanega Prvega sveta to pomeni večati ozaveščenost tam, kjer apostolsko delujemo. Pomeni tudi z besedami in dejanji prispevati k razvoju tretje generacije človekovih pravic.

Mnoge ustanove v Bavarski provinci podpirajo institucije in posameznike v revnejših deželah; tukaj bomo dale samo dva primera:

- Z denarjem, ki so ga s solidarnostnim pohodom zbrale učenke gimnazije Terezija Gerhardinger na Angerju v Münchnu, je bil zgrajen vodnjak v domu za otroke v Elbasanu v Albaniji.
- Učenke in starši so prispevali za izgradnjo novega kopališča, ki je bilo nujno potrebno v kraju Sunyani v Gani in to poleg tega, da podpirajo posamezne študentke. Te bodo vplivne, izobražene članice družbe in bodo prispevale k nadaljnjemu razvoju svoje dežele.

Če kupujemo izdelke **pravične** trgovine tako pogosto, kot je mogoče, podpiramo zadružne pridelave in tako razvoj zdravih struktur v dotičnih deželah.

Če uporabljamo obnovljive vire energije, npr. sončno energijo, sodelujemo pri ustvarjanju zdravega okolja, z ohranjanjem in zmanjševanjem koncentracije ogljikovega dioksida v ozračju pa pri globalnem segrevanju.

Sklepna molitev

Človekoljubni Bog!
Ti poznaš našo razdvojenost.
Govorimo drug z drugim, vendar ne razumemo drug drugega.
Sklepamo pogodbe, med seboj se pa ne prenašamo.
Govorimo o ljubezni, delamo pa bridko krivico drug drugemu.
Pošlji nam svojega Svetega Duha,
ki bo zlomil vsako širjenje zla in prenovil obličje zemlje.